

‘Nederland kan leidende rol spelen bij verduurzaming van vervoer’

Jeroen Segenhout
Amsterdam

De autobranche boekte weinig succes met de lobbyvoorafgaand aan Prinsjesdag. Daarom is de hoop nu gevestigd op een nieuw regeerakkoord in het komende jaar. Dat zou duurzaam vervoer meer moeten stimuleren dan nu het geval is.

Steven van Eijck kan zich er nog altijd over verwonderen. Als voorzitter van de RAI Vereniging, die onder meer de auto- en tweewielerbranche vertegenwoordigt, had hij al gewaarschuwd dat de huidige subsidieregeling voor elektrische auto's niet deugde.

Toch ging het kabinet ermee door, met als gevolg dat de subsidiepot van €10 mln in een mum van tijd leeg was en nieuwe kopers van een elektrische auto mogelijk tot 2022 moeten wachten totdat zij weer aanspraak kunnen maken op subsidie.

‘We hadden al gezegd dat er te weinig geld voor was vrijgemaakt. Het kabinet had of meer geld beschikbaar moeten stellen of moeten beslissen om minder subsidie per aangeschafte auto te verstrekken. Geen van beide gebeurde. Dat is funest voor het vertrouwen in dergelijke regelingen.’

Onduidelijk is of er volgend jaar alsnog extra budget beschikbaar komt. De nieuwe miljoenennota gaf geen uitsluitsel.

Van Eijck (61), die als voormalig staatssecretaris van Financiën en plaatsvervangend kroonlid van de Sociaal-Economische Raad (SER) het politieke spel in Den Haag als geen ander kent, stelt vast dat het kabinet-Rutte III op het gebied van autobeleid lijkt te zijn uitgeregeerd. Hij richt zijn energie nu vooral op het nieuwe regeerakkoord na de verkiezingen voor de Tweede Kamer van maart volgend jaar.

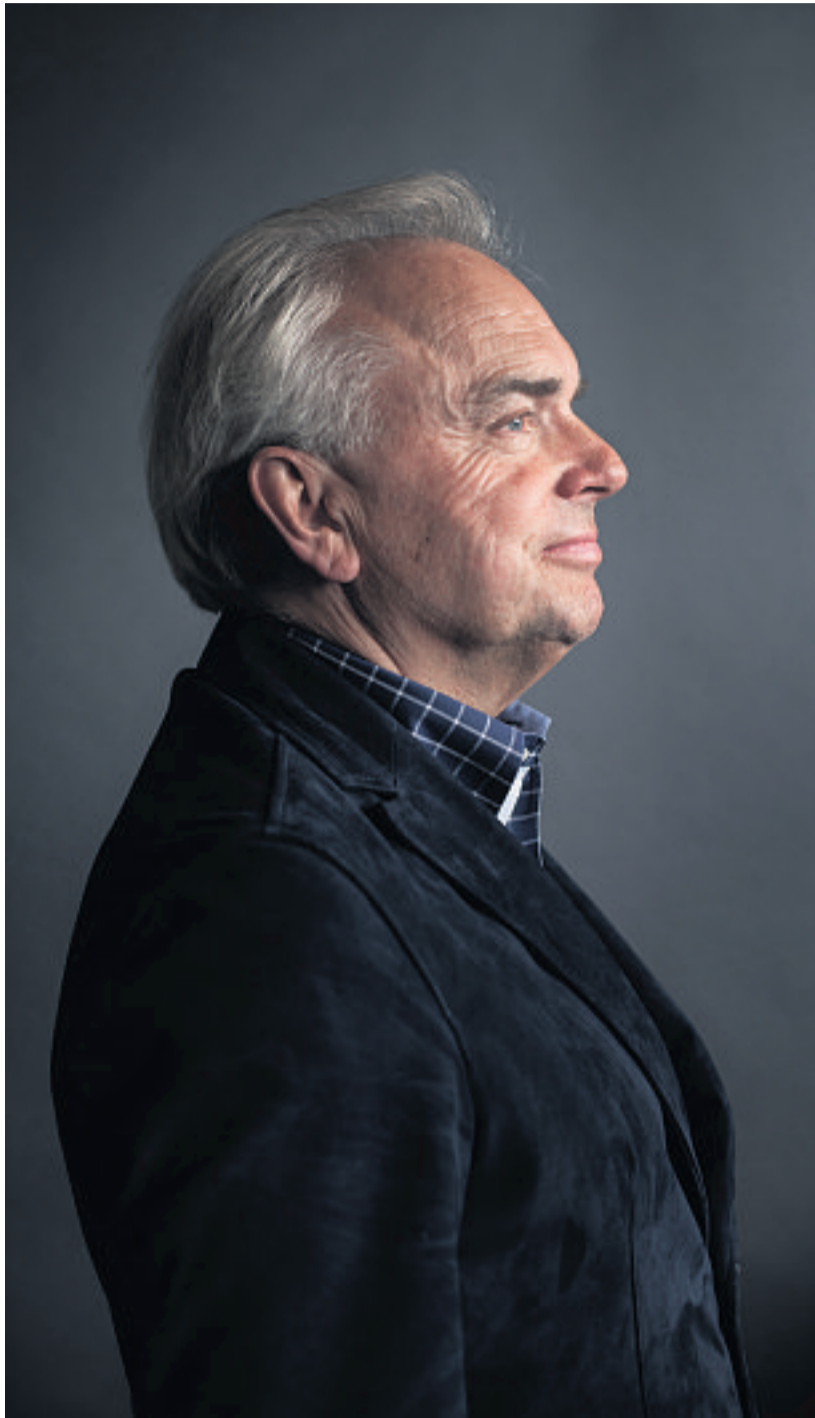
IMPULSEN BLIJVEN UIT

Het lukte zijn branchevereniging in de aanloop naar Prinsjesdag zelfs niet kleine succesjes binnen te halen. Zo pleitte de RAI Vereniging voor een vermindering van de administratieve lasten voor bedrijven bij het verstrekken van een (elektrische) leasefiets en lagere rijbewijzeisen voor 125cc-motoren. Dat had de verkoop van deze tweewielers een extra stimulans kunnen geven. Maar ook daarvan is niets terug te vinden in de kabinetsplannen voor het komende jaar.

‘Het huidige kabinet reageert redelijk stoïcijns’, concludeert Van Eijck. Hij kan daar begrip voor opbrengen. De autolobby zat in een verdomhoekje doordat autobazen als ‘halve criminelen’ werden gezien door al het gesjoemel met de uitstoot van dieselauto's. De uitbraak van het coronavirus heeft een zwaar stempel gedrukt op het overheidsbeleid ‘en nu zit het kabinet ook nog in de stress of er een tweede golf van het virus aankomt’.

De leden van de RAI Vereniging stonden bovendien niet helemaal met lege handen. Zo hebben veel ondernemers baat gehad bij de loonkostensteun die de regering de afgelopen maanden heeft gegeven. Dat gaf lucht, onder meer bij auto-importeurs, die de verkoop van nieuwe auto's met een kwart zagen inzakken doordat de consument op zijn geld ging zitten.

Maar Van Eijck zegt wel dat het huidige kabinet kansen heeft gemist bij het stimuleren van gezonder vervoer. Dat gaat naar zijn overtuiging echt veranderen in een nieuw regeerakkoord. De ingrediën-

RAI-voorzitter Steven van Eijck: De verkoop van nieuwe auto's moet worden gestimuleerd met een verlaging van de aanschafbelasting (bpm), een lagere btw op luxe goederen en een sloopregeling. FOTO: KIKI GROOT/LUMEN

ten zijn er: door de coronacrisis zijn meer mensen zich bewust van het belang van verdere vergroening.

In Den Haag dringt ook het besef door dat het wagenpark te veel is verouderd, met een gemiddelde leeftijd van 11,5 jaar van een personenauto. ‘Hoe kan je als politicus wel de mond vol hebben van verduurzaming, data-uitwisseling en autonoom rijden? Terwijl dat helemaal niet kan met de stokoude auto's die er nu rondrijden.’

De verkoop van nieuwe auto's zal daarom volgens de RAI moeten worden gestimuleerd met een verlaging van de aanschafbelasting (bpm), een lagere btw op luxegoederen en een sloopregeling. Dat zijn oude stokpaardjes van de autobranche, erkent Van Eijck, maar zouden wel noodzakelijke puzzelstukjes kunnen zijn om het vervoer in Nederland te verduurzamen.

‘Het huidige kabinet reageert redelijk stoïcijns’

Steven van Eijck
voorzitter RAI Vereniging

Gezonder vervoer moet in zijn ogen veel breder worden getrokken. Zo zou de overheid meer moeten inzetten op verbetering van de verkeersveiligheid. Ook zouden er nog slagen kunnen worden gemaakt met het geluid en de verlichting rondom de snelwegen. En hoe zorg je ervoor dat de lange files niet terugkomen als er een vaccin is gevonden tegen het coronavirus? Dat kan door meer op te schuiven naar betalen voor het gebruik van een auto, oftewel rekeningrijden, een onderwerp waar de VVD liever niet over wil praten.

‘Dat alles vraagt om visie’, aldus Van Eijck. ‘Die kan je niet meer verwachten van een kabinet in zijn laatste jaar. Maar Nederland kan op al deze terreinen in de komende jaren wel een voortrektersrol gaan spelen, omdat het amper een auto-industrie heeft. Dan hoeft je geen rekening te houden met oude belangen, zoals in Duitsland wel het geval is.’

KRAMP

Nu ziet Van Eijck (‘ik ben geen lobbyist, ik kijk met een blik uit de samenleving’) dat politici te veel in een kramp schieten, terwijl er door de coronacrisis juist openingen ontstaan om de samenleving heel anders in te richten.

Kansen zijn er voldoende. ‘Kijk bijvoorbeeld eens wat er mogelijk is doordat vele werknemers vanuit huis werken en dat mogelijk blijven doen. En we kunnen nu ook echt iets gaan doen aan de tijden waarop scholen beginnen om het verkeer meer te spreiden.’

Vervreemdt Van Eijck zich niet te veel van zijn achterban nu hij zo op het belang van duurzaamheid hamert en zelfs het creëren van een ministerspost voor gezonde mobiliteit ziet zitten? Sommige leden gaan er niet in mee, zo zegt hij. Maar het ‘overwegende deel’ wel. ‘Veel partijen zijn er al mee bezig. Zij eisen van me dat ik nu ook de ogen open van de beleidsmakers zodat ze er voordeel uit kunnen halen.’

Steun voor zonnewagen

Zakelijke rijders kunnen al enkele jaren rekenen op steun van de overheid bij de aanschaf van een elektrische auto. Zij krijgen een lagere bijtelling. In 2019 ging het om 4% van de cataloguswaarde, dit jaar om 8%. De komende jaren wordt deze steun verder afgebouwd. Op 1 januari 2026 zal de bijtelling voor elektrische auto's gelijk zijn aan die van andere auto's: 22%.

Nieuw is dat het kabinet heeft besloten ook de aanschaf van een zonnewagen te ondersteunen. Vanaf 2021 krijgen zakelijke rijders bij de aanschaf van een zonnecelauto een korting op de bijtelling van 10% van de cataloguswaarde. Daaraan is geen maximum verbonden, wat bij elektrische auto's dan wel het geval is (€4000).

Het Brabantse Lighthouse wil in 2021 zijn

eerste zonnewagen op de markt brengen. Het bedrijf zegt blij te zijn dat er een aparte categorie voor zonnecelauto's is gecreëerd, maar is teleurgesteld over het kortingspercentage. Die moet volgens de onderneming groter zijn om een zonnewagen betaalbaar te maken voor de massamarkt. Ze verwijst daarbij naar de lagere bijtelling die elektrische auto's de afgelopen jaren kregen.